

**جایگاه بانکداری اسلامی**

**و صنعت لیزینگ**

**در توسعه اقتصادی**

**عبداله رحیم لوی بنیس**

[www.ketab.ir](http://www.ketab.ir)

سرشناسه	: رحیم‌لوی بنیس، عبدالله، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: جایگاه بانکداری اسلامی و صنعت لیزینگ در توسعه اقتصادی / عبدالله رحیم‌لوی بنیس.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۴ص: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۱۷-۲۱-۱
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اجاره و خدمات اجاره‌ای
موضوع	: بانک و بانکداری (اسلام)
موضوع	: اسلام و اقتصاد
رده بندی کنگره	: HD ۹۹۹۹/الف۳۲،۲۴ ۱۳۹۲
رده ی دیوید	: ۳۳۲/۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۲۱۷۳۸



عنوان: جایگاه بانکداری اسلامی و صنعت لیزینگ در توسعه اقتصادی

مؤلف: دکتر رحیم‌لوی بنیس

ناشر: موسسه کتاب مهربان نشر

صفحه‌آرا: حسین اجایی، ا. ب. بهرامی

چاپ: اول بهار ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۱۷-۲۱-۱

[www.Mehrabanpub.com](http://www.Mehrabanpub.com)

[www.Ketabemehraban.com](http://www.Ketabemehraban.com)

Email: [mehraban\\_book@yahoo.com](mailto:mehraban_book@yahoo.com)

«کلیه‌ی حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق به مؤلف است»

نشانی: تهران، خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ لبافی نژاد، پلاک ۱۸۹

فکس: ۶۶۴۸۳۱۴۵

تلفن: ۶۶۹۷۳۱۷۵-۶

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش و عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

امروزه صنعت لیزینگ یکی از ابزارهای پویا و کارآمد برای رشد و توسعه صنایع مختلف تولیدی است؛ در واقع صنعت لیزینگ موجب تسهیل در تأمین مالی تجهیزات و دارائی‌های غیر منقول، تسریع در رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال، افزایش درآمدهای مالیاتی می‌شود و از آنجائی که حوزه فعالیت لیزینگ در بخش تهیه خودروها، هواپیماها، رایانه‌ها، تجهیزات پزشکی و ..... است، لذا بر بیشتر جنبه‌های زندگی ما تأثیر بسزایی دارد. درجه توسعه یافتگی صنعت لیزینگ در هر کشور عموماً بر مبنای نسبت سرمایه‌گذاری‌های انجام شده از طریق لیزینگ به کل سرمایه‌گذاری آن کشور محاسبه می‌شود. در کشورهای صنعتی عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) تا یک سوم از سرمایه‌گذاری‌های خصوصی از این طریق تأمین مالی می‌شود. در کشورهای کم‌توسعه یافته این صنعت با رشد کندتری مواجه بوده لیکن طی دهه ۱۹۹۰ این صنعت اثر مثبتی بر خورده‌ها داشته و مورد توجه ویژه برنامه‌ریزی اقتصادی برای توسعه اشتغال از طریق لیزینگ گالان سرمایه‌ای برای واحدهای اقتصادی خرد و کوچک قرار گرفته است.

جناب آقای دکتر عبدالله رحیم‌لوی بی‌شک، مدیر عامل محترم شرکت لیزینگ امید با توجه به جایگاه ارزنده لیزینگ در چرخه اقتصادی جوامع و از آنجائی که در کشور ایران با عنایت به کمبود منابع فارسی در این زمینه با همتی عالی و در خور تقدیر اقدام به تألیف کتاب «جایگاه بانکداری اسلامی و صنعت لیزینگ در توسعه اقتصادی» نموده است. اگرچه امروزه مقالات و کتاب‌های بسیاری در این خصوص نگاشته می‌شود، لیکن انگشت‌شمارند نویسندگانی که نگاهی تخصصی و اثرگذار به موضوع صنعت لیزینگ و بررسی نقش تعاملی آن در بانکداری اسلامی داشته باشند. نگاه جامع‌نویسنده این مجموعه و خاستگاه کاربردی مطالب، این کتاب را از سایر کتب در این زمینه متمایز می‌سازد و مطالعه آن را به پژوهشگران، متخصصان و جامعه لیزینگ ایران توصیه می‌گردد. قطع یقین با این اقدام شناخت موثر و عمیق‌تری از این ابزار اعتباری، به ویژه از منظر بانکداری اسلامی بیش از پیش میسر و ممکن خواهد شد.

اینجانب بر خود فرض می‌دانم، مراتب تشکر و سپاس خود را از مدیر عامل محترم شرکت لیزینگ امید، جناب آقای دکتر عبدالله رحیم‌لوی بنیس که همت خود را معطوف به تهیه این اثر ارزشمند کرده اند اعلام داشته، تداوم توفیق و بهروزی ایشان را از درگاه ایزد منان آرزو مندم.

سید کامل تقوی نژاد

مدیر عامل و رئیس هیأت مدیره بانک سپه

## فهرست مطالب

۱۷	فصل اول: کلیات لیزینگ
۱۷	۱-۱ تعریف لیزینگ
۱۸	۲-۱ ویژگی های لیزینگ
۲۰	۳-۱ فواید، جذابیت ها و تمایزات لیزینگ
۲۴	۱-۳-۱ فواید لیزینگ نسبت به خرید
۲۵	۲-۳-۱ تمایز لیزینگ با شیوه های دیگر تأمین مالی
۲۶	۴-۱ انواع روش های لیزینگ
۳۳	۵-۱ اجزای لیزینگ
۳۶	۶-۱ فرآیند لیزینگ
۳۷	۱-۶-۱ ساز و کار عملیاتی لیزینگ
۳۹	۲-۶-۱ خلاصه مراحل لیزینگ

۴۰	..... ۳-۶-۱ تعیین میزان اجاره بها
۴۰	..... ۴-۶-۱ مدت اجاره
۴۰	..... ۵-۶-۱ اقساط اجاره
۴۱	..... ۶-۶-۱ حق انتخاب در پایان مدت قرارداد
۴۱	..... ۷-۶-۱ اختیار خرید
۴۲	..... ۱-۷-۱ دسته بندی شرکت ها و بازارهای لیزینگ
۴۲	..... ۱-۷-۱ انواع قراردادهای لیزینگ
۴۳	..... ۲-۷-۱ انواع قراردادهای لیزینگ
۴۳	..... ۸-۱ اهمیت صنعت لیزینگ
۵۱	..... ۹-۱ محدودیت‌های لیزینگ
۵۳	..... منابع فصل
۵۵	..... فصل دوم: لیزینگ در ایران
۵۵	..... ۱-۲ سابقه لیزینگ در ایران
۵۷	..... ۲-۲ بررسی عملکرد و وضعیت لیزینگ در ایران
۶۳	..... ۳-۲ انواع شرکت های لیزینگ در ایران
۶۶	..... ۴-۲ چشم انداز لیزینگ در ایران
۶۸	..... ۵-۲ نگاهی اجمالی بر مشکلات جاری صنعت لیزینگ در ایران
۷۰	..... منابع فصل
۷۱	..... فصل سوم: لیزینگ در جهان
۷۲	..... ۱-۳ نگاهی کلی بر صنعت لیزینگ در دنیا
۷۲	..... ۱-۱-۳ تاریخچه لیزینگ

- ۲-۳ عملکرد و وضعیت صنعت لیزینگ در جهان ..... ۷۷
- ۳-۳ نگاهی به جدیدترین آمارها و تحولات بازار جهانی لیزینگ ..... ۸۲
- ۴-۳ لیزینگ در جهان امروز ..... ۹۲
- ۵-۳ جایگاه لیزینگ در اقتصاد کشورهای در حال توسعه ..... ۹۶
- ۳-۳ تدوین یک برنامه لیزینگ ..... ۹۷
- ۳-۳ نقش مؤسسه تأمین مالی بین المللی در توسعه لیزینگ ..... ۹۹
- ۳-۶-۱ بازار لیزینگ (IFC) ..... ۱۰۳
- ۳-۷ ارتباط لیزینگ با رشد اقتصادی ..... ۱۰۵
- منابع فصل ..... ۱۰۹
- فصل چهارم: لیزینگ در کشورهای اسلامی** ..... ۱۱۱
- 
- ۴-۱ لیزینگ در خاورمیانه و افریقای جنوبی ..... ۱۱۱
- ۴-۱-۱ مراحل توسعه لیزینگ در خاورمیانه ..... ۱۱۳
- ۴-۱-۲ مقررات مربوط به لیزینگ در خاور میانه ..... ۱۱۴
- ۴-۲ وضعیت لیزینگ در ترکیه ..... ۱۱۶
- ۴-۳ وضعیت لیزینگ در مالزی ..... ۱۱۷
- منابع فصل ..... ۱۱۸
- فصل پنجم: لیزینگ در کشورهای غیر اسلامی** ..... ۱۱۹
- 
- ۵-۱ مراحل تکامل بازارهای لیزینگ در دنیا ..... ۱۲۰
- ۵-۲ لیزینگ در ایالات متحده امریکا ..... ۱۲۵
- ۵-۲-۱ وضعیت کنونی لیزینگ در آمریکا ..... ۱۲۸
- ۵-۲-۲ لیزینگ در برزیل ..... ۱۳۰

## فهرست جداول

- جدول ۱-۱ محاسبه نرخ رسوخ لیزینگ بر اساس جدول وایت کلارک در پایان سال ۲۰۱۱..... ۴۶
- جدول ۱-۲ روند پیشرفت صنعت لیزینگ در ایران..... ۵۶
- جدول ۱-۲ اطلاعات شرکت های لیزینگ دارای مجوز بانک در تاریخ ۱۳۹۲/۰۸/۱۱..... ۵۸
- جدول ۲-۲ سبد خدمات شرکت های لیزینگ ایران در سال ۲۹۱..... ۶۶
- جدول ۱-۳ وضعیت معاملات لیزینگ در قاره های مختلف (میلیارد دلار) در سال ۲۰۰۲..... ۷۷
- جدول ۲-۳ حجم فعالیت عملیات لیزینگ در دنیا از سال ۱۹۸۳ تا سال ۲۰۰۲ (میلیارد دلار)..... ۷۹
- جدول ۲-۳ نسبت حجم فعالیت های لیزینگ از تولید ناخالص داخلی کشورها (۲۰۰۱-۲۰۰۹)..... ۸۰
- جدول ۳-۳ حجم و رشد صنعت لیزینگ به تفکیک قاره های جهان در پایان سال ۲۰۱۱..... ۸۳
- جدول ۴-۳ حجم عملیات و رشد صنعت لیزینگ در پنجاه کشور مطرح جهان در پایان سال ۲۰۱۱..... ۸۴
- جدول ۵-۳ روند حجم معاملات لیزینگ در دنیا به تفکیک قاره های مختلف از ۱۹۹۲ تا ۲۰۱۱ (میلیارد دلار)..... ۸۷
- جدول ۶-۳ سرمایه گذاری های IFC در صنعت لیزینگ مناطق مختلف دنیا از ابتدا تا پایان ۶ ماهه اول ۲۰۰۷..... ۱۰۲
- جدول ۳-۵ مقایسه ده کشور برتر لیزینگ دنیا در ۲۰۱۱ (میلیارد دلار)..... ۲۲۱
- جدول ۱-۵ حجم عملیات لیزینگ در ۶ کشور مطرح آسیایی در سال ۲۰۱۲..... ۱۴۴
- جدول ۱-۷ تفاوت های قرارداد اجاره ثم البیع با قراردادهای اجاره متعارف..... ۲۰۹

## فهرست نگاره‌ها

- نگاره ۱-۱ مراحل لیزینگ عملیاتی ..... ۲۷
- نگاره ۱-۲ نرخ آرایه لیزینگ در مالکیت لیزینگ ..... ۳۶
- نگاره ۱-۲-۱ نمودار فرایند لیزینگ در صنعت خودرو ..... ۳۸
- نگاره ۳-۱ نمای کلی از فرایند لیزینگ ..... ۴۲
- نگاره ۱-۲ دسته بندی شرکت های لیزینگ ایران بر اساس نوع مالکیت ..... ۶۴
- نگاره ۲-۲ وضعیت حقوقی شرکت های لیزینگ ایران ..... ۶۵
- نگاره ۳-۲ نسبت قراردادهای لیزینگ در ایران بر اساس نوع تجهیز ..... ۶۵
- نگاره ۱-۳ سهم قاره های مختلف از کل حجم عملیات لیزینگ در دنیا در سال ۲۰۱۱ ..... ۸۳
- نگاره ۲-۳ روند حجم کل مبادلات لیزینگ در دنیا (۱۹۹۲ تا ۲۰۱۱) ..... ۸۸
- نگاره ۳-۳ روند حجم کل مبادلات لیزینگ در آمریکا، شمال اروپا و آسیا (۱۹۹۲ تا ۲۰۱۱) ..... ۸۹
- نگاره ۴-۳ روند حجم کل مبادلات لیزینگ در آمریکای جنوبی، آسیا و اقیانوسیه (۱۹۹۲ تا ۲۰۱۱) ..... ۹۰
- نگاره ۱-۴ رشد واقعی GDP ترکیه در مقایسه با دیگر کشورها (۱۹۹۲ تا ۲۰۱۱) ..... ۱۱۶
- نگاره ۱-۵ مراحل تکامل لیزینگ در دنیا ..... ۱۲۰
- نگاره ۲-۵ سهم انواع روش های خرید و لیزینگ در دنیا ..... ۱۲۱
- نگاره ۳-۵ حجم معاملات لیزینگ در ۳۳ کشور برتر دنیا در ۲۰۱۱ (میلیارد دلار) ..... ۳۲۱
- نگاره ۴-۵ نسبت حجم معاملات لیزینگ در قاره های مختلف در سال ۲۰۱۱ ..... ۱۲۴
- نگاره ۵-۵ نرخ رشد لیزینگ در قاره های مختلف از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۱ ..... ۱۲۴
- نگاره ۶-۵ حجم لیزینگ تجهیزات و نرم افزار در آمریکا (میلیون دلار) ..... ۹۲۱
- نگاره ۷-۵ حجم معاملات لیزینگ تجهیزات در بخش های مختلف برزیل از ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۱ (میلیون دلار) ..... ۱۳۰
- نگاره ۸-۵ نرخ رشد صنعت لیزینگ در مناطق مختلف اروپا در سال ۲۰۱۱ ..... ۱۳۲
- نگاره ۹-۵ سبد خدمات شرکت های لیزینگ اروپا در سال ۲۰۱۱ ..... ۱۳۳
- نگاره ۱۰-۵ نرخ رشد حجم لیزینگ تجهیزات در اروپا بر اساس نوع تجهیزات در ۲۰۱۱ ..... ۱۳۳



- نگاره ۵-۱۱ درصد معاملات لیزینگ تجهیزات اروپا بر اساس نوع مشتری در سال ۲۰۱۱..... ۱۳۴
- نگاره ۵-۱۲ درصد معاملات لیزینگ املاک و مستغلات اروپا بر اساس نوع کاربری ساختمان در سال ۲۰۱۱..... ۱۳۴
- نگاره ۵-۱۳ محرک های اولیه و مدل رشد صنعت لیزینگ در اروپا..... ۱۳۵
- نگاره ۵-۱۴ حجم لیزینگ تجهیزات و املاک در آلمان طی دهه ۲۰۰۰-۲۰۱۰ (میلیارد یورو)..... ۱۳۶
- نگاره ۵-۱۵ درصد انواع لیزینگ در آلمان در سال ۲۰۱۱..... ۱۳۷
- نگاره ۵-۱۶ حجم معاملات انواع لیزینگ در فرانسه (میلیارد یورو)..... ۱۳۷
- نگاره ۵-۱۷ وضعیت لیزینگ در ایتالیا در دهه اخیر (میلیارد یورو)..... ۱۳۸
- نگاره ۵-۱۸ نتایج نظرسنجی آینده سودآوری شرکت های لیزینگ در روسیه..... ۱۴۰
- نگاره ۵-۱۹ حجم لیزینگ در بخش های مختلف در انگلستان (میلیون دلار)..... ۱۴۱
- نگاره ۵-۲۰ آینده شرکت های لیزینگ در چین (۲۰۱۱-۲۰۱۲)..... ۱۴۶
- نگاره ۵-۲۱ حجم معاملات لیزینگ در چین..... ۱۴۷
- نگاره ۵-۲۲ حجم معاملات لیزینگ در ژاپن در سال های مختلف (میلیارد یین)..... ۱۴۸
- نگاره ۵-۲۳ حجم معاملات لیزینگ در بخش های مختلف در ژاپن (میلیارد یین)..... ۱۴۹
- نگاره ۶-۱ دسته بندی انواع ابزارهای مالی اسلامی..... ۱۶۳
- نگاره ۶-۲ سلسله مراتب قراردادها مبادی..... ۱۶۴
- نگاره ۶-۳ فرایند معامله سلم..... ۱۶۶
- نگاره ۶-۴ قرارداد پایه مریحه..... ۱۷۰
- نگاره ۶-۵ ساختار کلی استصناع..... ۱۷۵
- نگاره ۶-۶ مدل عملیاتی استصناع مستقیم..... ۱۷۸
- نگاره ۷-۱ ساز و کار قرارداد الاجاره ثم البیع..... ۲۰۷

WWW.KETAB.PK